

Wijziging van het Wetboek van Koophandel
(Voorzieningen met betrekking tot de structuur
der naamloze en besloten vennootschap)

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET
EINDVERSLAG
(Ingezonden 9 februari 1971)

Nr. 14

In het eindverslag tonen verscheidene leden zich teleurgesteld over de afwijzing van een wettelijke regeling inzake de aandeelhouderscommissie door de ondergetekenden, met name voor zover het de procedure van de benoeming van commissarissen en directie betreft.

Ten aanzien van de benoemingsprocedure van commissarissen hebben de ondergetekenden betoogd dat aan een wettelijke regeling van een aandeelhouderscommissie geen behoefte bestaat. De aandeelhoudersvergadering kan een commissie instellen die haar moet adviseren over de uitoefening van de rechten van aanbeveling en bezwaar, en die tevens eventueel namens haar kan optreden, wanneer dit bezwaar bij de Sociaal-Economische Raad in behandeling komt. Zij kan een zodanige commissie naar aanleiding van één enkel geval instellen, zij kan haar ook een meer permanent karakter verlenen.

In deze gedachtengang blijft aan de aandeelhoudersvergadering zelf de beslissing over de haar volgens het ontwerp toekomende bevoegdheden van aanbeveling en bezwaar. De ondergetekenden zien niet in waarom het wenselijk zou zijn de aandeelhoudersvergadering in de gelegenheid te stellen deze – of eventueel andere – bevoegdheden te delegeren, waarvoor wel een wettelijke regeling nodig zou zijn. De positie van de aandeelhouders en van de aandeelhoudersvergadering zou daardoor niet worden versterkt, maar juist verzwakt. De rechten die de aandeelhoudersvergadering heeft, zou zij zich laten ontnemen. Blijkt achteraf dat de commissie in strijd met het gevoelen van de meerderheid der aandeelhoudersvergadering heeft gehandeld, dan kan deze daaraan niets meer doen; de stem van de minderheid wordt niet gehoord en kan geen invloed uitoefenen. Het is de ondergetekenden niet gebleken, welk voordeel aan de delegatie verbonden kan zijn, dat niet kan worden bereikt met instelling van een commissie met adviserende taak.

Volgens het ontwerp heeft de aandeelhoudersvergadering geen taak bij de benoeming van de directie. Zou het ontwerp in dit opzicht ongewijzigd blijven, dan zou daar derhalve voor een aandeelhouderscommissie evenmin een opdracht kunnen liggen. Bij nadere overweging menen de ondergetekenden evenwel dat het met het oog op de positie der aandeelhoudersvergadering toch billijk is dat deze een kennisgeving omtrent een voorgenomen benoeming ontvangt, zodat zij zich daarover kan uitspreken. Weliswaar kan dit enig praktisch bezwaar medebrengen, zoals zij reeds in de memorie van antwoord hebben uiteengezet, doch dit bezwaar bestaat ook thans reeds, nu het benoemingsrecht bij de aandeelhoudersvergadering berust. Door een verplichting tot kennisgeving zal ook in dit opzicht evenwicht worden bereikt tussen de aandeelhoudersvergadering en de ondernemingsraad, die krachtens artikel 31 (nieuw) van de Wet op de ondernemingsraden eveneens een kennisgeving zal ontvangen; daarbij mag men ervan uitgaan dat bij de grote vennootschappen waarvoor het onderhavige ontwerp is bedoeld, wel geen beroep op een uitzondering zal behoeven te worden gedaan wegens zwaarwichtige belangen als waarover het laatstgenoemd artikel spreekt. Bij de tweede nota van wijzigingen is de verplichting tot voorafgaande kennisgeving in artikel 52/ van het ontwerp ingevoegd. Een eventuele commissie van aandeelhouders zou ook hier de aandeelhouders-

vergadering nog kunnen adviseren; voor een wettelijke regeling hieromtrent zien de ondergetekenden echter geen aanleiding, omdat de aandeelhoudersvergadering zelf volgens het ontwerp geen besluiten inzake de benoeming van de directie kan nemen en derhalve ook geen bevoegdheden zou kunnen overdragen.

Bij de opmerking inzake de verhouding tussen het veto-recht en de oligarchische clausules mogen de ondergetekenden het volgende aantekenen. Volgens het ontwerp zullen oligarchische clausules in de vorm van bindende voordrachten zijn uitgesloten. Tot uitoefening van het vetorecht zal door de algemene vergadering met eenvoudige meerderheid van stemmen kunnen worden besloten, tenzij de statuten een versterkte meerderheid eisen (artikel 44d W.v.K.); hierin ligt een verschil met de bindende voordracht, die, tenzij de statuten een lager minimum stellen, slechts met een meerderheid van twee derden der stemmen, vertegenwoordigend meer dan de helft van het geplaatste kapitaal, kan worden doorbroken (artikel 48a W.v.K.).

In het ontwerp is, overeenkomstig het S.E.R.-advies, de eventuele beoordeling van bezwaren tegen een voorgenomen commissarisbenoeming aan de Sociaal-Economische Raad opgedragen, en niet aan de ondernemingskamer van het Gerechtshof te Amsterdam. Verscheidene leden achten de daarvoor aangevoerde argumenten niet voldoende overtuigend. Naar de mening van de ondergetekenden lenen de bezwaren tegen een commissariskeuze zich slecht voor rechterlijke toetsing. Het gaat hier om beoordeling van een persoon op zijn geschiktheid voor de toekomstige uitoefening van de commissaristaak, en om een onderzoek of een raad van commissarissen, gezien zijn samenstelling, beschikt over voldoende wijsheid, onafhankelijkheid en spreiding van deskundigheid en ervaring. Dit vergt beslissingen waarvoor een rechterlijk college, zelfs met een specialisatie als de ondernemingskamer, niet is toegerust. Deze criteria liggen buiten het veld van de normale burgerlijke rechtspraak. Anders dan bij ontslag gaat het hier niet om de bescherming van een verkregen rechtspositie. De samenstelling van de Sociaal-Economische Raad biedt in dit opzicht meer waarborgen voor een deskundige beoordeling.

Enkele leden zouden willen vernemen of de door de ondergetekenden „beleden synthese tussen continuïteit en discontinuïteit” niet de oorzaak is geweest van enkele tegenstrijdige uitspraken. Zij zien deze tegenstrijdigheid met name in de stelling dat aan de bevoegdheden van de algemene vergadering van aandeelhouders tot emissie van aandelen, statutenwijziging en ontbinding van de vennootschap niet wordt getornd enerzijds, en artikel 52n, onder *a*, *g* en *h*, anderzijds.

De ondergetekenden mogen erop wijzen dat hierin geen tegenstrijdigheid is gelegen. Emissie van aandelen behoort niet tot het besturen van de zaken der vennootschap, het beheer van haar vermogen of tot de vertegenwoordiging in en buiten rechte, zoals artikel 47 W.v.K. de taak van het bestuur omschrijft. Daarom komt de bevoegdheid tot emissie volgens artikel 43 W.v.K. in beginsel toe aan de algemene vergadering van aandeelhouders. Daaraan wordt in het onderhavige ontwerp geen afbreuk gedaan. In de praktijk wordt echter de emissiebevoegdheid bij de statuten dikwijls gedelegeerd aan het bestuur. Op deze praktijk ziet artikel 52n, onder *a*, van het ontwerp: *indien* er is gedelegeerd, zal het bestuursbesluit zijn onderworpen aan de goedkeuring van de raad van commissarissen.

Statutenwijziging en ontbinding van de vennootschap behoren tot de bevoegdheden van de algemene vergadering van aandeelhouders (artikelen 45 en 55 W.v.K.); ook hierin brengt het ontwerp geen verandering. Een *voorstel* daartoe kan echter van het bestuur uitgaan, en daarop hebben de onderdelen *g* en *h* van artikel 52n betrekking.

In geen der bedoelde gevallen bestaat er derhalve tegenpraak tussen het ontwerp en de memorie van antwoord.

Ten slotte achten de ondergetekenden het bij nadere overweging wenselijk, nog een kleine wijziging aan te brengen in artikel 52c, derde lid, onder *c*, zoals dat bij de nota van wijzigingen opnieuw is geredigeerd. Deze wijziging houdt in dat de zinsnede „waarin deze rechtstreeks of middellijk voor eigen rekening deelneemt” wordt vervangen door de iets ruimere zinsnede: „waarmede zij in een groep is verbonden”. Het gaat hier om een zgn. dienstenverlenende vennootschap, die haar interne diensten niet alleen behoeft te verlenen aan de moedervernootschap en *haar* deelnemingen, doch zulke diensten ook kan verlenen aan een gedeelte van het concern, dat niet door deelneming, doch op andere wijze aan de moeder-vennootschap is verbonden. Bij de tweede nota van wijzigingen wordt een voorstel tot verandering in deze zin gedaan.

De Minister van Justitie,

C. H. F. POLAK.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,

L. J. M. VAN SON.